

SEMINARI DE REFLEXIONS I PROPOSTES SOBRE L'ESTAT DEL BENESTAR.

SESSIO 1 dia 25 d'abril del 2014

INAUGURACIO I 1a. PONENCIA L'HABITATGE

1.- Parlament del senyor Ignasi Farreras i Bochaca, President del Centre d'estudis Econòmics i Socials (CEES).

Ignasi Farreras com a President del CEES, dona la benvinguda als assistents i dona les gràcies tant al senyor Miquel Roca co-patrocinador des de la Societat Econòmica Barcelonessa d'Amics del País (SEBAP) com al senyor Josep Rañè, President del Centre de Treball, Econòmic i Social (CETESC), que ens acull en la seva seu.

Farreras explica la gestació d'aquest seminari sorgit a partir d'unes reflexions amb el professor Guillem Lopez Casanovas i també d'unes converses amb el senyor Miquel Roca, tot prenent bàsicament fer una reflexió i llençar unes propostes concretes que puguin ser útils en el futur, tot profunditzant en les dificultats i els reptes que es presenten actualment. Seminari dirigit preferentment a agents actius que gestionen o poden gestionar les diverses facetes del estat del benestar tot donant-lis instruments de cara al seu treball i responsabilitat.

2.- Parlament del senyor Miquel Roca i Junyent President de la Societat Barcelonessa d'Amics del País (SEBAP).

En el seu parlament el senyor Miquel Roca fa una sèrie de reflexions a títol de pregunta, tot dient que la crisi del estat

del benestar no ha començat encara, començarà quan la crisi desaparegui, la crisi en aquests moments es una justificació de les retallades, justificació que s'accepta. Augura una forta pressió social en la sortida de la crisi. Segueix dient que tot seguirà mes o menys igual, les mesures actuals no canviaran amb la sortida de la crisi. Les mesures tenen vocació de perpetuar-se, no hi ha transitorietat.

Roca continua el seu parlament tot dient que com a darrera reflexió cal dir que tot s'acaba complicant molt ja que la definició conceptual del què es l'estat del benestar compren moltes mes coses de les que realment hi incloem. El benestar en un futur s'integrarà per molts mes conceptes (medi ambient, privacitat, qualitat en l'ensenyament, i molts altres conceptes).

Finalment Miquel Roca diu que la reflexió que avui s'emprèn, ve en un moment oportuniíssim i que ell creu a mes que el repte europeu passa no sols per a recuperar si no per a incrementar ja que Europa no pot perdre la seva senya d'identitat, tot concloent que no s'ha de buscar la sostenibilitat del benestar si no fonamentalment la sostenibilitat de la nostra societat i del nostre model.

3.- Parlament del senyor Josep Maria Rañé Blasco, President del Consell de Treball Econòmic i Social de Catalunya(CTESC).

Josep Maria Rañè com a President de l'entitat que acull en la seva seu social al Seminari, dona la benvinguda als assistents, tot, afirmant la idoneïtat i oportunitat del contingut de les diverses reunions que es proposen, tot dient que s'ha de fer un esforç per a sortir del atzucac on estem i que ara toca repartir, tot fixant objectius ja que aquests condicionen el futur. S'ha de començar a pensar en els elements que volem construir cara al futur i finalitza afirmant que es fonamental el manteniment del estat del

benestar ja que ell ajuda a la cohesió de la societat que ell creu es el nostre major be preat.

4.- Parlament del senyor Anton Gasol i Magriñà, vicepresident del CEES i coordinador del Seminari

Anton Gasol, coordinador del Seminari explica que el sentit de les reflexions que es plantegen tenen per objectiu el que se'n derivin propostes d'actuació per administrar els recursos escassos amb mes eficiència. Posa com a exemple a la Mancomunitat de Catalunya, que amb Prat de la Riba al davant, a l'any 1914, amb molts pocs recursos, va fer coses que avui encara en gaudim.

Gasol expressa el seu convenciment de que dels debats sorgits en el seminari en puguin resultar aportacions rellevants de cara a la seva possible aplicació i recorda que precisament avui a Holanda un grup d'experts europeus està reunit tot plantejant-se precisament qüestions com les que pretenem abordar en aquest seminari, el que conclou és precisament la preocupació europea per a mantenir les seves senyes d'identitat cara al capitalisme social que hauria d'irradiar cap a altres zones geogràfiques com poden ser les de les àrees emergents del nostre planeta.

Gasol presenta a la senyora Carme Trilla que desenvoluparà la seva ponència sobre l'habitatge, tot dient que es realment important la inclusió del habitatge dins els components del estat del benestar ja que realment la necessitat d'un lloc on viure es essencial i fonamental per a la persona humana de cara al seu benestar.

5.- Primera Ponència “L'habitatge en el retrobament del benestar” per Carme Trilla, Economista.

D'entrada, la ponent Carme Trilla, es felicita per l'encert de poder abordar la problemàtica del habitatge dins de les

necessitats a complir per part del estat del benestar, tot plantejant-se dos punts fonamentals:

- Si l'habitatge juga un paper decisiu en la determinació de les desigualtats. I per tant es fonamental en la millora del benestar.
- Si es poden establir mecanismes per a evitar la situació actual.

Diu Carme Trilla que no es pot dissociar l'estat del benestar dels drets humans, i evidentment l'habitatge es reconegut com un dret. I actualment estem en una situació, que no es conjuntural en la que no es pot dir que es reconegui aquest dret. La realitat passa per constatar que el no reconeixement d'aquest dret ve derivat sens dubte degut a les situacions d'atur, minva d'ingressos de la població, creixement de la pobresa i l'exclusió social entren altres. Però, la raó profunda, l'element central de la problemàtica del habitatge està en la discordança entre el preu del habitatge i els ingressos de les llars.

Segueix Carme Trilla, tot dient que pretén enfocar la seva ponència sota tres perspectives:

- El cost del habitatge i el risc de pobresa.
- El règim de tinença i les desigualtats
- Els imports de la despesa social que es destinen en matèria d'habitatge.

En la relació a la primera perspectiva entre cost i risc explica la ponent, la bretxa entre cost del habitatge i ingressos de les llars, el concepte de sobre cost i com el cost influeix en la taxa de pobresa. Tot aportant informació estadística que mostra que si deduïm dels ingressos de les llars el cost del habitatge s'incrementa el risc de pobresa d'una forma exponencial.

En la perspectiva del regim de tinença, tot i el fet ja sabut de la diferencia en el nostre país entre lloguer i propietat, ens parla de la diferències respecte a Europa del parc de

lloguers socials, sis vegades superior en alguns països en front a Espanya.

I en quan a la perspectiva de la despesa social, exposa totes les transferències que rep el sector del habitatge per a fer-lo assequible que conjuntament tant si es mira sobre pressupostos públics com sobre el PIB, els percentatges son tant minsos que pot afirmar rotundament que les transferències son inexistents a la pràctica.

Finalitza tot dient que, evidentment, en una situació de crisi no es pot dir que cal augmentar les dotacions al habitatge, però si que s'ha de reflexionar sobre les prioritats de la despesa pública.

Tot resumint les seves conclusions, Carme Trilla exposa el següent:

- S'ha d'incidir en la relació entre el preu i el cost, tot equilibrant-lo amb els ingressos de les llars.
- Bàsicament fan falta polítiques de sol, cara al futur a efectes de control del preu del habitatge.
- Polítiques d'habitatge públic de lloguer.
- Polítiques serioses de lluita contra la exclusió social.

6.- Intervenció del senyor Jaume Font Director de l'Agència del habitatge de Catalunya.

Tot mostrant-se plenament d'acord amb els plantejaments de Carme Trilla, Jaume Font, basa les seves reflexions i propostes, en primer lloc tot dient que actualment s'estan prenent mesures molt conjunturals, i que s'ha de pensar mes de cara al futur, tot proposant els següents plantejaments:

- De cara al futur, s'ha d'ampliar la diversitat de règims de tinença a mes de les dos simples actuals de compra i lloguer.
- S'ha d'ampliar el mercat de lloguer.

- S'han de trobar formules que garanteixin la no pèrdua del habitatge, tot abordant-les en forma general. La lluita contra la pobresa ha de ser global.
- La diversitat territorial de Catalunya obliga a tenir en compte aquesta perspectiva territorial i actuar en conseqüència.

7.- Intervenció del senyor Francesc.....membre del Comitè d'experts per a polítiques del habitatge i membre del Consell del habitatge social de Barcelona.

Coincideix amb Carme Trilla que el repte està en el preu davant la capacitat de renda de la gent i que s'han de trobar els mitjans per a poder garantir el dret al accés universal al habitatge.

Constata que actualment l'habitatge protegit disposa de molts pocs ajuts públics i que l'element clau es la generació de sol suficient per a fer polítiques d'habitatge. En aquest sentit desglossa tot una sèrie d'aspectes a tenir en compte:

- Fa una reflexió sobre el sistema de reserves de sol
- Creació de parcs d'habitatges sotmesos a protecció
- Mecanismes estructurals de gestió de parcs d'habitatges
- El treballar amb els drets de superfície es clau, tot admetent les diverses possibilitats
- S'ha de poder garantir la prestació

Demana una major permanència dels plans urbanístics, reclama ajuts directes als usuaris dels parcs tot garantint el dret a les ajudes per accés al habitatge.

Finalment adverteix contra la tendència actual de vendes de parcs d'habitatges tot dient que en aquest camp cal anar amb molta prudència.

8.- Intervenció del senyor Alex Masllorens, tècnic en habitatge social a l'Ajuntament de Barcelona

Masllorens alerta sobre la baixa inversió pública, que segons ell ve de molt lluny i això sumat a la baixa disponibilitat de sol públic incideix fonamentalment en els problemes del habitatge.

Coincideix amb els altres participants del seminari tant per el fet de que no hi ha sobre oferta com pels greus problemes socials en el regim de lloguer.

Afirma rotundament que en aquest camp del habitatge calen polítiques imaginatives i profunditzar en models combinats de públic i privat.

Finalment, Masllorens diu que mes que del dret al habitatge potser podríem parlar de "dret al allotjament", tot buscant altres formules amb inventiva paral·leles al lloguer i a la compra.

9.- Intervenció del senyor Alfons Thió, gerent de la Fundació Família i Benestar Social (FIBS)

Alfons Thió, com a operador en la protecció oficial, explica la evolució de la mateixa a partir del any 2004, tot mostrant la seva dedicació al lloguer protegit, actuant amb convenis amb ajuntaments arreu de Catalunya, tot treballant amb cessió de sol dels ajuntaments i assegura que ha estat una bona experiència.

Malauradament diu Thió que la demanda segueix existint però no hi ha finançament i a mes les ajudes públiques han desaparegut. Tot conclouent que el dit "Plan Nacional de la vivienda" no es operatiu i no funciona.

10.- Intervenció del senyor Anton Gasol i Magriñà, vicepresident del CEES i coordinador del Seminari.

Diu Gasol, que el nus gordià està en el problema del preu. En definitiva el preu i els tipus d'interès condicionen tot el que està passant en el camp del habitatge. Explica Gasol

com en un escenari de tipus alts la gent no es podia endeutar a llarg termini, mentre que amb tipus baixos i tenint en compte que l'endeutament es fixava en relació als ingressos, allargant el termini dels crèdits es determinava el preu possible a accedir, i d'ací ha vingut en bona part la bombolla de preus.

Conclou Gasol que ha d'existir un dret al habitatge que es pugui pagar en un període de temps determinat.

11.- Intervenció de la ponent senyora Carme Trilla.

Escoltades les diverses intervencions, Carme Trilla afirma que evidentment, el tema del habitatge es un poliedre amb moltes cares i requereix molt diversos enfoc, però es reafirma en el dit anteriorment de que el preu ha d'estar en el centre del debat i tenir, plenament en compte tots els instrument que podríem tenir a ma per ajustar aquest preu a les possibilitats dels demandants d'habitatge. Diu Carme Trilla que fins al 2001 gran part de la població va accedir a la protecció oficial en base a la subsidiació dels interessos i que això ha estat important.

D'altra part, segueix Carme Trilla tot dient que en definitiva ens hem de plantejar com ho fem perquè l'habitatge tingui un preu acotat i com trobar mecanismes per a limitar l'espiral de preus. La formula no passa per la liberalització del sol, si no per la limitació de zones on fer la liberalització. Així, diu la ponent que la llei del sol del PP és sens dubte un dels desencadenants de la bombolla. El preu del sol acaba contaminant-se del preu del habitatge. Es reafirma Carme Trilla que l'única manera està en limitar el preu del sol públic o per zonificacions, amb una certa flexibilitat, tot concloent que el tema de la reserva de sol es un tema important i fonamental i l'únic mecanisme de control de preus.

També està d'acord amb el que s'ha dit sobre les diverses tipologies i entre lloguer i venda s'haurien d'estudiar altres possibilitats amb imaginació. En el tema dels lloguers diu

Carme Trilla que li preocupa la feblesa dels llogaters ja que pagar el mateix que una hipoteca per un contracte a tres anys pot crear problemes econòmics i d'estabilitat.

12.- Cloenda per part del senyor Ignasi Farreras i Bochaca, President del Centre d'estudis Econòmics i Socials (CEES).

Ignasi Farreras conclou el seminari tot agraïnt les aportacions que s'han fet i afegint que la sessió d'avui es deu en bona part a les converses sostingudes prèviament amb Carme Trilla i Alex Masllorens al aportar aquests el seu convenciment de que l'habitatge ha de ser un dels puntals del estat del benestar.

Tant el contingut d'aquesta sessió com el de les restants es recolliran en uns relats que pretenen reunir les principals conclusions i aportacions de cara a la seva utilitat per reflexionar sobre la viabilitat del nostre amenaçat Estat del Benestar.

Per el relat,

Joan Maria Solà

Secretari del CEES

